

Synpunkter: Biosfärområde Östra Vätternbranterna – 10 år som biosfärområde. Utvärdering enligt Unesco 2012-2022

BAKGRUND

För tio år sen utnämnde Unesco Östra Vätternbranterna till biosfärområde. I föreliggande remiss utvärderas biosfärområdets arbete under de gångna åren. Vätternvårdsförbundet har getts möjlighet att lämna synpunkter på utvärderingen.

Vättern hyser enorma naturvärden och i princip hela sjön är utpekad som Natura2000-område samt nationellt särskilt värdefullt vatten för fiske och natur. Idag dricker 300 000 människor Vätternvatten och hela sjön är vattenskyddsområde.

Föreningen Östra Vätternbranterna är sedan flera år tillbaka medlem i Vätternvårdsförbundet.

SYNPUNKTER

Vättern utgör ungefär en tredje del av biosfärområdets yta. Därtill hör flera tillflöden och sjöar i Vätterns tillrinningsområde, många – som Vättern själv – med stora naturvärden.

Ändå ligger mycket fokus i utvärderingen och de senaste 10 årens arbete på land och den terrestra miljön.

Beskrivning av området

Beskrivningen av området bör utökas med information om Vättern och bör inkludera även brukande och nyttjande av Vättern samt förvaltning av detta. Även andra limniska miljöer i biosfärområdet borde inkluderas.

Vättern nyttjas som råvattentäkt och till fiske, men även i andra avseenden såsom turism och friluftsliv.

Sedan 2012 har många satsningar gjorts i Vättern – både direkta och kunskapsbyggande åtgärder - men dessa lyfts tyvärr inte fram i utvärderingen.

Vattenarbete framåt

En ökad samverkan kring vatten- och fiskefrågor är ett välkommet initiativ. Vätternvårdsförbundet bedriver ett aktivt arbete rörande ett hållbart nyttjande av Vättern och ett långsiktigt, hållbart fiske i Vättern. På land är till exempel kommunen, Länsstyrelsen och fiskevårdsområden viktiga aktörer för åtgärder för en förbättrad vattenmiljö, fiskevård och förvaltning av fisket.

Det saknas dock ett samordnat vattenarbete i Östra Vätterbranternas regi, men en arbetsgrupp är i uppstartsfasen. Fortsatt arbete inom arbetsgruppen/mellan arbetsgrupperna är viktigt för att klargöra vad Östra Vätterbranterna kan fylla för en funktion i det arbetet.

Vätternvårdsförbundets arbete inom området

På flera ställen i utvärderingen nämns miljöövervakning inom biosfärområdet. Det nationella miljöövervakningsprogrammet för Vättern bör nämnas i sammanhanget och Vätternvårdsförbundet som samordnare för detta. Programmet omfattar bland annat vattenkvalitet, biologi som plankton, fisk, bottenfauna, fåglar, samt miljögifter i Vättern. Därtill kommer ett flertal forskningsrelaterade projekt. Fler aktörer utför miljöövervakning, så bör SRK (Samordnade Recipient Kontroll) Södra Vätterns tillflöden nämnas.

Vätternvårdsförbundet har tre styrdokument som alla tre berör biosfärområdet: Vattenvårdsplan (miljömål)¹, förvaltningsplan för fisk och fiske² och Bevarandeplan N2000³.

Vätternvårdsförbundet ser fram emot ett utökad samarbete i kommande period.

För övrigt hänvisas till kommentarer lämnade direkt i remissversionen.

Friederike Ermold

Sakkunnig vattenfrågor

Vätternvårdsförbundet

Malin Setzer

Sakkunnig fisk & fiske

Vätternvårdsförbundet

---

¹ Lindell, M. 2015. Uppföljning av vattenvårdsplan samt revidering för 2020. Vätternvårdsförbundets rapport 122.

² Setzer, M. 2017. Förvaltningsplan Fisk och Fiske Vättern. Vätternvårdsförbundets rapport 127

³ Lindell, M. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000 i Vättern. Vätternvårdsförbundets rapport 129.

BILAGA

Remissversion med kommentarer 2022-05-25